

המסמך שחושף את הכשל הנורא ולמה צה"ל עדיין נכשל במשימתו

20.11.2024 | חנן שי | written by

בתקשורת פורסם לאחרונה ש"לוועדת נגל לבחינת תקציב הביטחון ובניין הכוח" אושר להתוודע לתכניותיו המבצעיות של צה"ל, צעד שהוא ללא ספק הכרחי לגיבוש התקציב שיועמד לרשות הצבא.

אולם אליה וקוץ בה: ניתן להניח בוודאות גבוהה שהתוכניות שיוצגו לוועדה אינן שונות מ"תכניות ההגנה" שבגללן צה"ל הובס ב-7 באוקטובר ומ"התכניות ההתקפיות" שבגללן ישראל נקלעה למלחמת התשה שנמשכת למעלה משנה, והיא אינה שולטת בעצימותה ובעיתוי סיומה.

הסיבה הראשית לכישלונות צה"ל בשנה האחרונה (כמו במלחמת לבנון השנייה ובמבצע "צוק איתן") היא הסבתו ב-2004, בידי עצמו, מצבא שנועד להכריע מערכות במהירות, לצבא שנועד להכות באויב "מכות קשות עד שהוא יבין ויירתע", וזאת, גם בלי שהוכרע והובס. כצפוי מראש, וכפי שהוכח בעבר, בלי הכרעה, האויב אינו מתנדב להיכנע.

אף שצה"ל הונחה על ידי ועדת וינוגרד ובעיקר על ידי ועדת שומרון להסב עצמו בחזרה לצבא מכריע, הוא נשאר צבא מרתיע, שאין לו יכולת, ידע מצביאותי ותוכניות מגירה למניעה של הכרעתו במגננה ולהכרעת אויביו במתקפה.

מפתח להבנת הכשל הנורא מספק מאמר שפורסם ב-2020 במרכז דדו, וכותרתו "הגנה רב-ממדית" אלוף הלוי". המאמר זמין לקריאה במרשתת. חיוני להדגיש שהמאמר איננו מאמר דעה, אלא מסמך שהוכן במסגרת תוכנית רב-שנתית של צה"ל, "תנופה", בידי צוות קצינים שהרצי הלוי, אז אלוף, עמד בראשו.

קריאת המאמר מטלטלת מהסיבות הבאות:

1. המסמך משקף את ניתוקה של חשיבת הפיקוד הבכיר בצה"ל מאמנות המלחמה, ועקב כך גם מתורת הלחימה של צה"ל. תורת הלחימה של צה"ל מחייבת כחוק מדינה, והתעלמות גורפת מתכניה היא ככל עבירה על החוק.

2. המסמך משקף התעלמות מאסטרטגיית ההגנה הלאומית של ישראל, שלאורה צה"ל נבנה, ועד 2006 ניצח במהירות בכל מלחמותיו, והשיג הכרעות צבאיות, שהדרג המדיני המיר בהכרעות מדיניות. מרכז דדו זוהה כבית יוצר להגיגים ולרעיונות צבאיים פסבדו-מקצועיים, שהובילו לתבוסת צה"ל ב-2006, ולכן צה"ל הונחה ב-2007 לסגור אותו ולהפעילו בהתאם לייעודו המקורי.

3. לא ייתכן שתקציב הביטחון החדש ומבנה הכוח יותאמו לדוקטרינת לחימה שמנוגדת למדיניות

ולאסטרטגיית ההגנה הלאומית ולדוקטרינת ההרתעה שהמיטה על ישראל שרשרת תבוסות ואסון לאומי.

נכון, אפוא, שהמלצות ועדת נגל יתבססו על לקחי מלחמה של ועדת חקירה לאומית, שתסביר את הגורמים לכישלון צה"ל ב-7 באוקטובר ואת כישלוננו בהכרעת אויביו במערכות הסיזיפיות שהוא מנהל סימולטנית ברצועה ובלבנון. לדאבון הלב, ועדת חקירה כזו טרם הוקמה.

מאחר שלא ניתן למנוע עיכובים באישור התקציב ובשיקום צה"ל, בלית ברירה על ועדת נגל לבסס את עבודתה על הלקח הראשי של ועדות וינוגרד ושומרון, שהוגדר בתמציתיות כחזרה ליסודות: מדיניות ההגנה הלאומית, שהמציאות הביטחונית כיום מקנה לה משנה תוקף; דוקטרינת ההכרעה המקורית, שבלעדיה צה"ל לא יכול לממש את מדיניות ההגנה; מבנה והרכב הכוח שיאפשרו לצה"ל להסיר איומים בעודם באיבם, במלחמת מנע, לפני צמיחתם לממדים מפלצתיים.

פורסם במעריב, בתאריך 20.11.2024.

הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.